

Datum

2025-03-11

Adress

Diarienummer

SBN-2025-136

Yttrande

Till

Revisorskollegiet

Remiss - Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter, SR-2024-91

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadsrevisionen har i uppdrag att granska hur granskade nämnder, däribland stadsbyggnadsnämnden, omsatt MR-policyns vägledande principer och integrerat dessa i verksamhetsplaneringen. Utifrån det har stadsrevisionen gjort bedömningen att granskade nämnder och förvaltningar inte på ett systematiskt sätt omsatt policyns vägledande principer. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar i svaret på remissen att rapportens analys är missvisande utifrån innehållet i MR-policyn och policyns funktion. Utifrån de rekommendationer stadsrevisionen lämnat ämnar emellertid stadsbyggnadsnämnden i kommande verksamhetsplanering konkretisera hur MR-policyns vägledande principer genomsyrar de aktiviteter och uppdrag nämnden beslutar om.

Yttrande

Stadsrevisionen har i uppdrag att granska hur granskade nämnder, däribland stadsbyggnadsnämnden, omsatt MR-policyns vägledande principer och integrerat dessa i verksamhetsplaneringen. Utifrån det har stadsrevisionen gjort bedömningen att granskade nämnder och förvaltningar inte på ett systematiskt sätt omsatt policyns vägledande principer. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar i svaret på remissen att rapportens analys är missvisande utifrån innehållet i MR-policyn och policyns funktion.

I MR-policyn framgår att genomförandet av policyn ska ge genom att: "Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar för att omsätta policyns vägledande principer och integrera dessa i verksamhetsplanering och uppföljning".

Uppdraget för nämnder och bolag har således varit att konkretisera principerna i handling (verksamhetsplanering och budget), och inte i sig hantera MR-policyn som ett styrdokument (vilket är stadsrevisionens, utifrån genomförd granskning, bild av MR-policyns funktion).

Stadsrevisionen har konstaterat att granskade nämnder och förvaltningar inte på ett systematiskt sätt omsatt policyns vägledande principer i hela verksamhetens planering. Detta utifrån vad som, enligt stadsrevisionen, framkommit i intervjuer och läsning av nämndernas underlag. Utifrån stadsrevisionens granskning kan läsas att ett antal variabler utgör särskild grund för dessa slutsatser:

1. Beslutad plan för integrering av MR-policyn i hela kontorets verksamhetsplanering (Ja / Nej)
2. Anställd MR-kompetens på förvaltningen (Ja / Nej)
3. Kopplade aktiviteter i Riskanalys / Intern kontrollplan (Ja/Nej)

Stadsrevisionens granskning huruvida MR-policyn implementerats i verksamhetsplaneringen blir utifrån ovan missvisande på grund av att det inte finns ett uppdrag i MR-policyn att det ska tas fram en plan för integrering av MR-policyn eller att det ska kontrakteras särskilda MR-kompetenser på förvaltningarna. Det blir således inte ett adekvat sätt att följa upp MR-policyns efterlevnad på.

Stadsrevisionens tolkning av hur MR-policyn ska följas upp och redovisas bryter därutöver mot Malmö stads styrmodell som kommunfullmäktige beslutat om, där det tydligt framgår att tvärfrågor ska integreras och inte ha egna spår. Enligt kommunfullmäktigebeslutet ska policyn i sin helhet följas upp vid respektive mandatperiods slut (KF 2022-06-22 §177). Det anges också att det är Kommunstyrelsen som ansvarar för uppföljning.

Stadsrevisionen har därutöver gjort en snäv analys av MR-policyns innehåll kopplat till verksamhetsplanering och nämndsbudget. Stadsrevisionen lyfter i sin granskning fram arbetet med jämlikhetsintegrering och barnrätt i stadsplaneringen. Det är emellertid bara en liten del av det arbetet i grunduppdraget som är kopplat till stadsbyggnadsnämndens arbete.

Stadsbyggnadsnämnden har, i enlighet med MR-policyn, särskilt fokus på verksamheter som riktar sig direkt mot Malmöbor, som exempelvis stadsplanering, bygglov, kommunikation och bostadsanpassning. Centralt för arbetet är den lagstiftning som ligger till grund för hela stadsbyggnadsnämndens grunduppdrag, PBL (Plan och bygglagen, SFS nr: 2010:900). Där framgår tydligt att ”Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med

jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.”.

Detta perspektiv framgår också tydligt i verksamhetsplanering och nämndsbudget. Där återkommer skrivningar om hur stadsbyggnadsnämnden arbetar integrerat med ett rättighetsbaserat arbete där MR-policyns vägledande principer finns väl integrerat i linjearbetet. Det sker bland annat genom stadsbyggnadsnämndens arbete med att:

- stärka barnens rätt till staden genom att inta ett tydligt barnrättsperspektiv utifrån barnkonventionens grundprinciper
- stärka Malmöbornas rätt till en klimatmässigt hållbar stad
- stärka Malmöbornas rätt till gröna livsmiljöer
- stärka Malmöbornas rätt till en attraktiv och levande stad genom en kulturdriven stadsutveckling
- stärka Malmöbornas rätt till goda livsmiljöer i hela staden
- stärka Malmöbornas rätt till hela staden genom att bygga bort barriärer mellan bostadsområden och minska bostadssegregationen
- stärka Malmöbornas rätt till att kunna leva och bo i staden genom att säkerställa att stöd för bostadsanpassning tillhandahålls till sökanden efter behov
- stärka Malmöbornas rätt till trygghet genom insatserna i Tryggare Malmö
- stärka Malmöbornas rätt till arbete genom en god planberedskap för näringslivets etableringar
- öka samverkan med olika aktörer i staden, så som BID (Boende, integration och Dialog)
- stärka den serviceinriktade myndighetsutövningen
- göra stadens samhällsbyggnadsbransch mer representativ och vara en spegelbild av Malmöborna
- digitaliseringsarbete med Malmöborna i fokus
- öka tillgängligheten i den externa kommunikationen

Utöver ovan redogör stadsbyggnadsnämnden även genom indikatorer hur väl Malmöbor uppfattar myndighetens service, kommunikation och bemötande. Kontoret erhåller 4,3 på en 5 gradig skala.

När det gäller intern kontrollplan 2024 finns risker som stadsrevisionen inte uppmärksammat som har tydliga kopplingar till rättighetsbaserat arbete. Bland annat beskrivs i SBN:s riskanalys AI som ett möjligt hot mot enskildas fri- och rättigheter. En annan granskning tar särskilt fokus på hur lågkonjunkturen kan ha påverkan på nämndens bostadsförsörjningsansvar och segregationen i staden.

I syftesbeskrivningen för policyn med mänskliga rättigheter framgår det tydligt att den anger förhållningssätt och vägledande principer och därmed ska användas på ett övergripande plan. Det kan jämföras med Malmö stads riktlinjer för våld och hot där det tydligt framkommer att varje förvaltning ansvarar för att ta fram och besluta om en rutin vid våld och hot på förvaltningsnivå samt säkerställa att den kompletteras med arbetsplats- och verksamhetsspecifika rutiner där det behövs (STK-2023-773).

Avslutningsvis ämnar emellertid stadsbyggnadsnämnden att tydliggöra i kommande verksamhetsplanering och uppföljningar hur MR-policyns vägledande principer har tillgodosetts i de aktiviteter och uppdrag som nämnden beslutar om.

Redovisning av Stadsrevisionens rekommendationer och nämndens planerade åtgärder

Rekommendation 1

Säkerställ att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integrerats i nämndens verksamhetsplanering.

Planerade åtgärder

Arbetet med att integrera policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt kommer framöver att vara en del nämndens verksamhetsplanering. Nämnden kommer att ta fram riktlinjer för att säkerställa att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integreras i nämndens verksamhetsplanering. Budgetprocessen är ett viktigt verktyg för nämndens verksamhetsplanering. I budgetanvisningarna för 2025 anges att nämnden ska beskriva åtgärder för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter, i enlighet med den antagna policyn. I budgeten för 2025 redovisas hur nämnden ska koppla sina prioriteringar till de vägledande principerna i policyn. Detta kommer att följas upp i delårsrapport och årsanalys för 2025, samt i den framtida verksamhetsplaneringen.

Förväntad effekt

Genom att nämnden integrerar policyns vägledande principer och utvecklar riktlinjer för verksamheterna att följa i sin planering, kommer kopplingen till de vägledande

principerna att tydliggöras. Detta kommer att leda till att principerna integreras tydligt i verksamhetsplaneringen, och blir en del av det dagliga arbetet.

Tidsplan

Arbetet med integration av de vägledande principerna i verksamhetsplanering har redan påbörjats och kommer att vara synligt i årsanalysen 2025, i samband med ordinarie rapportering 2026.

Rekommendation 2

Säkerställ att uppföljningen av arbetet med policyn och resultatet av det sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen.

Planerade åtgärder

Arbetet med att integrera policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt kommer framöver ske inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och inom den interna kontrollen. Nämnden kommer att ta fram riktlinjer för att tydliggöra kopplingen mellan nämndens prioriteringar och mål samt för arbetet med kvalitet och utveckling, i relation till de vägledande principerna i policyn. Detta arbete kommer att följas upp i samband med delårsrapporten, årsanalysen och inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden genomför regelbundna riskanalyser och arbetar med intern kontroll. I samband med dessa processer undersöks risker relaterade till principerna för de mänskliga rättigheterna.

Inom ramen för den interna kontrollen kommer de risker som påverkar de vägledande principerna i policyn att följas upp. Denna uppföljning kommer att struktureras och styras upp ytterligare genom de nämnda riktlinjerna.

Förväntad effekt

Genom att integrera policyns vägledande principer och utveckla riktlinjer som verksamheterna kan förhålla sig till i den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen, kommer kopplingen till de vägledande principerna att bli tydligare såväl för verksamheterna i sig som för verksamhetsuppföljningen och kvalitets- och utvecklingsarbetet.

När risker som identifieras i den interna kontrollen kan kopplas till en risk att inte leva upp till policyns vägledande principer, kommer detta att framöver tydliggöras ytterligare i det interna kontrollarbetet. Det kommer också lyftas explicit i inledningen för den interna kontrollplanen.

Tidsplan

Arbetet med integration av de vägledande principerna i kvalitets- och utvecklingsrapporterna kommer att vara helt genomfört till hösten 2027, men kommer redan att börja integreras hösten 2025. För arbetet med intern kontroll kommer kopplingen till policyn att lyftas i inledningen för intern kontrollplan 2026.

ordförande

[Förnamn Efternamn]

sekreterare

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]